

Nota voor Burgemeester en Wethouders

Team: Beleid

Onderwerp:

Vaststelling lobbydossiers Deventer

Notagegevens

Bestuursorgaan	: B-en-W 28-11-2023
Notanummer	: 2023-1041
Datum	: 28-11-2023
Programma	: 01 - Burger en bestuur
Portefeuillehouder	: Wethouder Elferink,
Bijlage(n)	: Bijlage 1 - Uitwerking lobbydossiers en groslijst.pdf, Bijlage 2 - Lobbykwadrant.pdf

Parafering

22-11-2023: Regiemanager23-11-2023: Wethouder

Agendering

* 23-11-2023: Gemeentesecretaris/algemeen directeur

Definitieve akkoord

B & W d.d.: 28-11-2023

Besluit

1. De lobbydossiers 'Waterbereikbaarheid', 'Weg- en spoorbereikbaarheid', 'Ruimtelijke Ordening' en 'Energietransitie' vast te stellen
2. Het samen met de Regio Stedendriehoek te werken aan het komen tot een 'Rijksdeal Regio Stedendriehoek' met het Rijk
3. De raadsmededeling vast te stellen
4. De stukken aan te bieden aan de raad

De nota en het besluit openbaar te maken

Inleiding

In 2020 is de 'Strategische Notitie Regionale Samenwerking' vastgesteld. Eén van de conclusies uit die notitie is dat Deventer zich meer wil positioneren op landelijk, provinciaal en regionaal niveau. De notitie is verder uitgewerkt in het 'Tactisch Plan Regionale Samenwerking' (2022). Eén van de acties uit het plan is het vaststellen van lobbydossiers. Een succesvolle positionering en lobby is namelijk alleen mogelijk met focus op de ambitie.

Met de 'Strategische notitie Regionale Samenwerking' is samengevat de volgende ambitie vastgesteld: "Deventer zodanig te positioneren in (boven) regionale samenwerkingen dat dit ten goede komt aan de ambities en opgaven waar Deventer voor staat én Deventer (nog) beter te positioneren op nationale en internationale schaal. Deze ambitie geldt zowel voor de korte als de lange termijn." Daarbij zijn in 2020 drie prioritaire thema's vastgesteld voor de lobbyagenda: Fossielvrij & betaalbaar wonen, Stads-campus (De Kien) en Van Poort naar Port.

Sinds de vaststelling van deze thema's is de wereld veranderd. In 2022 startte de nieuwe bestuursperiode, er zijn ontwikkelingen en trends, de regio heeft een nieuwe agenda vastgesteld, we zijn bezig met Deventer 2040. Kortom, genoeg redenen om te kijken of de lobbyagenda aanpassing nodig heeft en welke lobbydossiers op die agenda nodig zijn. Op basis van een groslijst aan lobbythema's is een selectie gemaakt van een viertal dossiers, die vanuit lobby oogpunt prioritair zijn: waterbereikbaarheid, weg- en spoorbereikbaarheid, ruimtelijke ordening en energietransitie. Deze dossiers sluiten aan bij de in 2020 vastgestelde thema's.

Met het voorliggende voorstel worden de lobbydossiers vastgesteld. Het gaat daarbij om die zaken waar we andere overheden, met name het rijk, nodig hebben buiten de reguliere steun. Een deel van de lobbydossiers pakken we samen op met de Regio Stedendriehoek.

Dit sluit aan op de toezegging aan de gemeenteraad om vier lobbydossiers vast te stellen. Daarom is een raadsmededeling bijgevoegd. Met deze raadsmededeling en het vaststellen van de lobbydossiers komt het college zijn toezeggingen aan de raad na over het vaststellen van de lobbydossiers (2 november 2022) en de rol van de raad daarbij (15 december 2021).

Beoogd maatschappelijk resultaat

Focus aanbrengen in de lobbyambities van Deventer en daarmee Deventer beter positioneren

Kader

* Strategische notitie Regionale Samenwerking (B&W 01 september 2020)

* Tactisch plan Regionale Samenwerking (B&W 08 maart 2022)

Betrokken partijen en participatie

Bij het tot stand komen van dit voorstel is geen afstemming geweest met andere partijen of heeft er participatie plaatsgevonden. De voorgestelde lobbydossiers zijn niet nieuw voor onze partners. In de uitvoering zullen zij dan ook zeker betrokken worden. Het gaat daarbij om maatschappelijke en vertegenwoordigende organisaties, provincie(s), andere gemeenten of partijen zoals ProRail en NS.

Toelichting op participatiebeleid

Argumenten voor en tegen

Focus in lobby is noodzakelijk voor succes - Deventer heeft, net als andere gemeenten, een groot aantal ambities en bijhorende opgaven. Sommige van die ambities en opgaven zal Deventer zelfstandig moeten oppakken, terwijl bij andere opgaven regionaal samengewerkt moet worden of hulp vanuit Overijssel, Den Haag of Brussel gewenst is. Naast de noodzakelijke opgaven voor Deventer liggen er ook kansen om Deventer beter landelijk en internationaal te positioneren wanneer het gaat om bereikbaarheid en economie (verbetering A1-corridor en versterken TenT-corridor logistiek) of wanneer het gaat om invloed op regelingen en keuzes.

De grote maatschappelijke opgaven waar Deventer voor staat vragen niet alleen van Deventer zelf het nodige. Andere partners, zoals de provincie(s) en het rijk, zullen een bijdrage daaraan moeten leveren. Het gaat dan om beleids- en wetwijzigingen, maar ook om systeemwijzigingen of investeringen. Soms zijn de partners daar al volop mee bezig, soms is een steuntje in de rug noodzakelijk of moeten wij onszelf beter voor het voetlicht brengen. Onze partners zullen lang niet altijd de belangen van Deventer, of gemeenten in het algemeen, voor ogen hebben. Daarom is het noodzakelijk dat we investeren in onze partners. Het kiezen van lobbydossiers zorgt voor focus in de onze lobbyinzet én geeft onze partners duidelijkheid over onze belangrijkste lobbydoelen.

Inzet op prioritaire, langjarige lobbydossiers is noodzakelijk - De lobbydossiers richten zich op lobbydoelen die prioriteit hebben en een gestructureerde langjarige (vijf jaar en langer) inzet vragen om tot succes te komen. Het gaat dan met name om grote infrastructurele complexe projecten of wijziging van wetgeving die van direct belang voor Deventer zijn of die Deventer niet alleen kan realiseren. De vier voorgestelde lobbydossiers vallen hier onder (zie ook bijlage 1):

1. Het dossier 'Waterbereikbaarheid' omvat zowel mogelijk (grote) investeringen in de haven en de sluis, als het garanderen van de doorvoerbaarheid van de IJssel.
2. Met het dossier 'Weg- en spoorbereikbaarheid' zetten we in op verbeterde doorstroming van de A1 (nabij Voorthuizen) en op het verbeteren van het personenspoorvervoer (Berlijntrein, intercity's, dubbelspoor Olst-Deventer) en het oplossen van de knelpunten op het goederenspoor (milieutechnisch, beperking woningbouw, druk op personenvervoer).
3. Het dossier 'Ruimtelijke Ordening' is een breed dossier. We weten dat de komende jaren het Rijk en de provincie(s) veel zullen vragen van gemeenten. Vraagstukken als water en bodem sturend, de ruimtelijke puzzel of het landelijk gebied kunnen we op ons af laten komen óf actief op anticiperen en mogelijk beïnvloeden.
4. Vanuit het dossier 'Energietransitie' zijn er grote belangen voor Deventer die een lange adem vragen en waarbij innovaties en schaarste een grote rol spelen, bijvoorbeeld als het gaat om het versterken van de energie-infrastructuur.

De vier genoemde thema's vallen in het fysiek domein. Dit heeft er mee te maken dat hier veelal grote (eenmalige) investeringen plaatsvinden of dat we afhankelijk zijn van anderen in de realisatie van onze doelen. Het sociaal domein is grotendeels geregeld via landelijke wetgeving. Aanpassing daarvan is ingewikkeld en raakt altijd alle gemeenten van Nederland. Daarom gebeurt veel via G40 en VNG en staan er op dit moment geen thema's vanuit het sociaal domein op de prioriteitenlijst. We bekijken op dit moment of de financiering van Onderwijshuisvesting en een aantal vraagstukken binnen IZA en GALA alsnog één van de lobbydossiers zou moeten worden of dat de lobby al voldoende via VNG wordt ingezet.

De vier lobbydossiers hangen nauw met elkaar samen en versterken elkaar. Daarom stellen we ook voor om te lobbyen bij het rijk voor een 'Rijksdeal Regio Stedendriehoek', waarin we met het Rijk afspraken maken over alle complexe vraagstukken die op ons af komen en waar het Rijk veelal een rol in speelt. Met het noemen van de Regio Stedendriehoek door het Rijk als verstedelijkingsgebied is hiervoor al een belangrijke stap gezet.

Inzet op prioritaire, kortdurende lobbydossiers fluctueert - Naast de vier grote lobbydossiers zijn er ook thema's die van belang voor Deventer zijn, maar een relatief eenvoudige kortdurende (tot twee jaar) lobby vragen en waarvan het begin- en eindpunt van de lobby (redelijk) helder is. Veelal gaat het om specifieke subsidietrajecten (bijv. Regio Deal 5e tranche), om beleidsdocumenten van andere overheden (bijv. Omgevingsvisie Overijssel) of lopende

wetgevingstrajecten (bijv. Herziening Cultuurbestel). Met name op het gebied van ruimte, cultuur, sociaal domein of De Kien zullen er onderwerpen zijn die lobbyinzet vragen. De inzet fluctueert door het jaar heen.

Met de groslijst houden we zicht op onderwerpen die ook van belang zijn voor Deventer, maar geen prioriteit hebben - Het vaststellen van de lobbydossiers betekent dat hier actieve inzet op wordt gezet. Naast deze dossiers zijn er thema's die wel van belang zijn voor Deventer, maar geen directe inzet vragen. Dat is het geval voor thema's waar geen prioriteit voor Deventer op is of waar andere partijen al op lobbyen of waarvan het lobbydoel nog niet concreet is. Deze thema's staan op de groslijst, zodat we wel kunnen acteren als er een actuele vraag is (zie bijlage 1).

Financiële consequenties en dekking

Vanaf de begroting 2023 zijn structureel extra middelen (€ 102.000) vrijgemaakt voor lobby, waardoor de benodigde inzet vooralsnog kan worden gedekt vanuit het programma.

Openbaarmaking en communicatie

Openbaar

Aanpak en uitvoering

Prioritaire lobbydossiers

Per prioritair lobbydossier wordt een plan van aanpak uitgewerkt waarin alle elementen voor een goede lobby worden verwerkt. Er wordt per dossier een kernteam geformeerd met in elk geval de betrokken regiemanager, programmamanager, beleidsadviseur en adviseur public affairs. Eventueel wordt ook een bestuursadviseur en/of communicatieadviseur toegevoegd. Het kernteam is verantwoordelijk voor de voortgang van de lobby. Het plan van aanpak wordt besproken met de portefeuillehouder en vastgesteld in het college. Per kwartaal wordt gerapporteerd over de voortgang van de vier dossiers aan de portefeuillehouders en het college. Het kernteam zorgt voor uitvoering van het plan van aanpak in afstemming met de portefeuillehouder. In de uitvoering wordt ook bekeken welke bestuurders en/of raadsleden een rol kunnen spelen in de lobby. Dit zal situatieafhankelijk plaatsvinden.

Via het Pho Regionale Samenwerking vindt de coördinatie op de gehele lobby plaats.

Actualisatie

Ieder jaar wordt de groslijst en prioritering geactualiseerd. Dit gebeurt na vaststelling van de voorjaarsnota waarin de prioriteiten voor het komende jaar worden vastgelegd. Gelet op het belang van langdurige lobby voor de prioritaire lobbydossiers is het niet logisch dat deze thema's vaak wisselen. De raad wordt minimaal één keer per jaar geïnformeerd over de voortgang van de lobby.

RAADSMEDEDELING

Onderwerp	Vaststelling lobbydossiers Deventer		
Nummer	2023-1041	Portefeuillehouder	Wethouder Elferink,
Team	DEV-BLD	Datum	28-11-2023

Inleiding

In 2020 is de 'Strategische Notitie Regionale Samenwerking' vastgesteld. Eén van de conclusies uit die notitie is dat Deventer zich meer wil positioneren op landelijk, provinciaal en regionaal niveau. De notitie is verder uitgewerkt in het 'Tactisch Plan Regionale Samenwerking' (2022). Eén van de acties uit het plan is het vaststellen van lobbydossiers. Een succesvolle positionering en lobby is namelijk alleen mogelijk met focus op de ambitie.

Met de 'Strategische notitie Regionale Samenwerking' is samengevat de volgende ambitie vastgesteld: "Deventer zodanig te positioneren in (boven) regionale samenwerkingen dat dit ten goede komt aan de ambities en opgaven waar Deventer voor staat én Deventer (nog) beter te positioneren op nationale en internationale schaal. Deze ambitie geldt zowel voor de korte als de lange termijn." Daarbij zijn in 2020 drie prioritaire thema's vastgesteld voor de lobbyagenda: Fossielvrij & betaalbaar wonen, Stads-campus (De Kien) en Van Poort naar Port.

Sinds de vaststelling van deze thema's is de wereld veranderd. In 2022 startte de nieuwe bestuursperiode, er zijn ontwikkelingen en trends, de regio heeft een nieuwe agenda vastgesteld, we zijn bezig met Deventer 2040. Kortom, genoeg reden om te kijken of de lobbyagenda aanpassing nodig heeft en welke lobbydossiers op die agenda nodig zijn. Op basis van een groslijst aan lobbythema's is een selectie gemaakt van een viertal dossiers, die vanuit lobby oogpunt prioritair zijn: waterbereikbaarheid, weg- en spoorbereikbaarheid, ruimtelijke ordening en energietransitie. Deze dossiers sluiten aan bij de in 2020 vastgestelde thema's.

Het college heeft deze vier prioritaire lobbydossiers vastgesteld. Het gaat daarbij om die zaken waar we andere overheden, met name het rijk, nodig hebben buiten de reguliere steun. Een deel van de lobbydossiers pakken we samen op met de Regio Stedendriehoek.

Met deze raadsmededeling en het vaststellen van de lobbydossiers komt het college zijn toezeggingen aan de raad na over het vaststellen van de lobbydossiers (2 november 2022) en de rol van de raad daarbij (15 december 2021).

Kader

* Strategische notitie Regionale Samenwerking (B&W 01 september 2020)

* Tactisch plan Regionale Samenwerking (B&W 08 maart 2022)

Kern van de boodschap

Het college heeft vier prioritaire langjarige lobbydossiers vastgesteld: 'Waterbereikbaarheid', 'Weg- en spoorbereikbaarheid', 'Ruimtelijke Ordening' en 'Energietransitie'. Overkoepelend werken we aan een lobby om een rijksdeal met het rijk te sluiten waarin alle grote (ruimtelijke) opgaven van Deventer samen komen. Met de benoeming als Verstedelijkingsgebied in de Contourennotitie Nota

Ruimte is hierin al een belangrijke stap gezet. Daarnaast verwachten we dat op de thema's ruimte, cultuur, sociaal domein en De Kien de komende jaren regelmatig kortdurende lobby nodig is. Binnen het sociaal domein onderzoeken we nog of de lobby rondom onderwijshuisvesting en IZA/GALA voldoende is gewaarborgd via de VNG of dat we daar zelf lobby op zetten.

Nadere toelichting

Focus in lobby is noodzakelijk voor succes - Deventer heeft, net als andere gemeenten, een groot aantal ambities en bijhorende opgaven. Sommige van die ambities en opgaven zal Deventer zelfstandig moeten oppakken, terwijl bij andere opgaven regionaal samengewerkt moet worden of hulp vanuit Overijssel, Den Haag of Brussel gewenst is. Naast de noodzakelijke opgaven voor Deventer liggen er ook kansen om Deventer beter landelijk en internationaal te positioneren wanneer het gaat om bereikbaarheid en economie (verbetering A1-corridor en versterken TenT-corridor logistiek) of wanneer het gaat om invloed op regelingen en keuzes.

De grote maatschappelijke opgaven waar Deventer voor staat vragen niet alleen van Deventer zelf het nodige. Andere partners, zoals de provincie(s) en het rijk, zullen een bijdrage daaraan moeten leveren. Het gaat dan om beleids- en wetwijzigingen, maar ook om systeemwijzigingen of investeringen. Soms zijn de partners daar al volop mee bezig, soms is een steuntje in de rug noodzakelijk of moeten wij onszelf beter voor het voetlicht brengen. Onze partners zullen lang niet altijd de belangen van Deventer, of gemeenten in het algemeen, voor ogen hebben. Daarom is het noodzakelijk dat we investeren in onze partners. Het kiezen van lobbydossiers zorgt voor focus in de onze lobbyinzet én geeft onze partners duidelijkheid over onze belangrijkste lobbydoelen.

Inzet op prioritaire, langjarige lobbydossiers is noodzakelijk - De lobbydossiers richten zich op lobbydoelen die prioriteit hebben en een gestructureerde langjarige (vijf jaar en langer) inzet vragen om tot succes te komen. Het gaat dan met name om grote infrastructurele complexe projecten of wijziging van wetgeving die van direct belang voor Deventer zijn of die Deventer niet alleen kan realiseren. De vier voorgestelde lobbydossiers vallen hier onder (zie ook bijlage 1):

1. Het dossier 'Waterbereikbaarheid' omvat zowel mogelijk (grote) investeringen in de haven en de sluis, als het garanderen van de doorvaarbaarheid van de IJssel.
2. Met het dossier 'Weg- en spoorbereikbaarheid' zetten we in op verbeterde doorstroming van de A1 (nabij Voorthuizen) en op het verbeteren van het personenspoorvervoer (Berlijntrein, intercity's, dubbelspoor Olst-Deventer) en het oplossen van de knelpunten op het goederenspoor (milieutechnisch, beperking woningbouw, druk op personenvervoer).
3. Het dossier 'Ruimtelijke Ordening' is een breed dossier. We weten dat de komende jaren het Rijk en de provincie(s) veel zullen vragen van gemeenten. Vraagstukken als water en bodem sturend, de ruimtelijke puzzel of het landelijk gebied kunnen we op ons af laten komen óf actief op anticiperen en mogelijk beïnvloeden.
4. Vanuit het dossier 'Energietransitie' zijn er grote belangen voor Deventer die een lange adem vragen en waarbij innovaties en schaarste een grote rol spelen, bijvoorbeeld als het gaat om het versterken van de energie-infrastructuur.

De vier genoemde thema's vallen in het fysiek domein. Dit heeft er mee te maken dat hier veelal grote (eenmalige) investeringen plaatsvinden of dat we afhankelijk zijn van anderen in de realisatie van onze doelen. Het sociaal domein is grotendeels geregeld via landelijke wetgeving. Aanpassing daarvan is ingewikkeld en raakt altijd alle gemeenten van Nederland. Daarom gebeurt veel

via G40 en VNG en staan er op dit moment geen thema's vanuit het sociaal domein op de prioriteitenlijst. We bekijken op dit moment of de financiering van Onderwijshuisvesting en een aantal vraagstukken binnen IZA en GALA alsnog één van de lobbydossiers zou moeten worden of dat de lobby al voldoende via VNG wordt ingezet.

De vier lobbydossiers hangen nauw met elkaar samen en versterken elkaar. Daarom stellen we ook voor om te lobbyen bij het rijk voor een 'Rijksdeal Regio Stedendriehoek', waarin we met het Rijk afspraken maken over alle complexe vraagstukken die op ons af komen en waar het Rijk veelal een rol in speelt. Met het noemen van de Regio Stedendriehoek door het Rijk als verstedelijkingsgebied is hiervoor al een belangrijke stap gezet.

Inzet op prioritaire, kortdurende lobbydossiers fluctueert - Naast de vier grote lobbydossiers zijn er ook thema's die van belang voor Deventer zijn, maar een relatief eenvoudige kortdurende (tot twee jaar) lobby vragen en waarvan het begin- en eindpunt van de lobby (redelijk) helder is. Veelal gaat het om specifieke subsidietrajecten (bijv. Regio Deal 5e tranche), om beleidsdocumenten van andere overheden (bijv. Omgevingsvisie Overijssel) of lopende wetgevingstrajecten (bijv. Herziening Cultuurbestel). Met name op het gebied van ruimte, cultuur, sociaal domein of De Kien zullen er onderwerpen zijn die lobbyinzet vragen. De inzet fluctueert door het jaar heen.

Met de groslijst houden we zicht op onderwerpen die ook van belang zijn voor Deventer, maar geen prioriteit hebben - Het vaststellen van de lobbydossiers betekent dat hier actieve inzet op wordt gezet. Naast deze dossiers zijn er thema's die wel van belang zijn voor Deventer, maar geen directe inzet vragen. Dat is het geval voor thema's waar geen prioriteit voor Deventer op is of waar andere partijen al op lobbyen of waarvan het lobbydoel nog niet concreet is. Deze thema's staan op de groslijst, zodat we wel kunnen acteren als er een actuele vraag is (zie bijlage 1).

Voor de uitvoering van de lobby wordt een plan van aanpak opgesteld en actualisatie van de lobbylijst vindt jaarlijks plaats - Per lobbydossier wordt een plan van aanpak opgesteld en uitgevoerd. In de uitvoering wordt bekeken welke bestuurders en/of raadsleden een rol kunnen spelen in de lobby. Dit zal situatieafhankelijk plaatsvinden.

Ieder jaar wordt de groslijst en de prioritering geactualiseerd. Dit gebeurt na vaststelling van de voorjaarsnota waarin de prioriteiten voor het komende jaar worden vastgelegd. Gelet op het belang van langdurige lobby voor de prioritaire lobbydossiers is het niet logisch dat deze thema's vaak wisselen. De raad wordt minimaal één keer per jaar geïnformeerd over de voortgang van de lobby.

Voor de uitvoering van de lobby zijn structurele middelen beschikbaar - Vanaf de begroting 2023 zijn structureel extra middelen (€ 102.000) vrijgemaakt voor lobby, waardoor de benodigde inzet vooralsnog kan worden gedekt vanuit het programma.

BIJLAGE 1 – Uitwerking lobbydossiers

Strategische Notitie Regionale Samenwerking

In 2020 is de 'Strategische Notitie Regionale Samenwerking' vastgesteld. Eén van de conclusies uit die notitie is dat Deventer zich meer wil positioneren op landelijk, provinciaal en regionaal niveau. De notitie is verder uitgewerkt in het 'Tactisch Plan Regionale Samenwerking' (2022). Eén van de acties uit het plan is het vaststellen van lobbydossiers. Een succesvolle positionering en lobby is namelijk alleen mogelijk met focus op de ambitie. Met de voorliggende notitie wordt een voorstel gedaan voor de dossiers. Dit sluit aan op de toezegging aan de gemeenteraad om vier lobbydossiers vast te stellen.

Herijking lobbythema's

In de strategische notitie zijn drie prioritaire thema's vastgesteld voor de lobbyagenda: Fossielvrij & betaalbaar wonen, Stadscampus (De Kien) en Van Poort naar Port. Sinds de vaststelling van deze thema's is de wereld veranderd. In 2022 is het nieuwe college gestart, er zijn nieuwe ontwikkelingen en trends, de regio heeft een nieuwe agenda vastgesteld, we zijn bezig met Deventer 2040. Kortom, genoeg reden om te kijken of de lobbyagenda aanpassing nodig heeft.

Op basis van interne gesprekken is een groslijst opgesteld van alle mogelijke lobbythema's. Van daaruit is een selectie gemaakt van een aantal thema's die vanuit lobby oogpunt prioritair zijn.

Prioriteit en mate van inzet

De lobbythema's zijn in te delen naar mate van inzet en prioriteit¹. We zien daarbij vier soorten lobbythema's (zie ook bijlage 2):

1. Prioritaire en langjarige inzet
2. Prioritaire en kortdurende inzet
3. Niet prioritaire en langjarige inzet
4. Niet prioritaire en kortdurende inzet

Thema's die vallen onder 1 zijn de prioritaire structurele lobbythema's. Hier moeten we structureel en gestructureerd inzet op plegen om uiteindelijk succesvol te kunnen zijn. Te denken valt aan grote infrastructurele projecten of wijziging van wetgeving die van direct belang voor Deventer zijn of wat we niet alleen kunnen realiseren. Onder 2 vallen thema's die een korte, snelle inzet vragen, bijvoorbeeld subsidie- of beleidstrajecten die wel van groot belang voor Deventer zijn. De thema's onder 1 en 2 zijn de thema's waar we actief mee aan de slag gaan en waarvoor we een uitgebreid lobbydossier (1) of basisdossier (2) opstellen.

Voor de thema's onder 3 en 4 geldt dat anderen meer belang hebben en daarop acteren. Deventer kan meeliften. Als laatste zijn er ook thema's die een keer zijn genoemd, maar waar nog geen duidelijke lobbyinzet voor aanwezig is. De thema's onder 3 en 4 staan op de groslijst, zodat als de kans zich voor doet we daar incidenteel op kunnen acteren, bijvoorbeeld via steun aan moties bij de VNG of ondersteuning van brieven van andere gemeenten.

Vier prioritaire structurele lobbydossiers (1) (vijf jaar en langer)

Onderstaande vier lobbythema's worden voorgesteld als lobbydossiers waar we de komende jaren intensief en structureel mee aan de slag gaan. Het zijn dossiers waarvoor we een plan van aanpak schrijven en uitvoeren. Het gaat om grote thema's van belang, waarvan de lobby complex is en een lange adem vraagt. Ze sluiten (grotendeels) aan bij de drie hoofdthema's uit de strategische notitie. Het gaat niet om politiek-bestuurlijke prioriteiten, maar om die zaken waar we andere overheden, met name het rijk, nodig hebben buiten de reguliere steun om.

¹ Prioritair betekent hier prioritair vanuit lobby oogpunt: als we niets doen, dan zullen we niet succesvol zijn en de boot missen. Het betekent dus niet dat dit de vier beleidsmatige / bestuurlijke prioriteiten zijn.

1. Waterbereikbaarheid (Van Poort tot Port)

We willen de (water)logistieke kracht van Deventer versterken. Als onderdeel van het Europese TenT-netwerk willen we daarom de haven en sluis verbeteren of vergroten en daarnaast dat de bevaarbaarheid van de IJssel is gegarandeerd. Grootschalig onderhoud vraagt enkele miljoenen, terwijl vergroting van de sluis vele tientallen miljoenen zal vergen. Wanneer gekozen wordt voor vergroting van de sluis zal de financiering hiervan niet alleen gedragen kunnen worden door Deventer, maar zullen er ook gelden vanuit Overijssel, Den Haag en/of Europa moeten komen. Dit vraagt een langjarig traject van lobby, in gezamenlijkheid met de Regio Stedendriehoek.

Naast de sluis vraagt de bereikbaarheid van Deventer via de IJssel aandacht. Klimaatverandering leidt tot allerlei watervraagstukken, waaronder de vraag hoeveel water er nog door de IJssel zal gaan en of goederenscheepen nog via de IJssel kunnen. Samen met belanghebbenden in de Stedendriehoek, Twente en Zwolle zullen we hier onze lobby ook op moeten voeren.

2. Weg- en spoorbereikbaarheid (Van Poort tot Port en De Kien)

De spoor- en wegbereikbaarheid van Deventer hangt nauw met elkaar samen. Meer ruimte op het spoor betekent meer ruimte op de weg. We spreken daarom ook van de A1-corridor zowel wanneer het gaat om wegvervoer als om spoorvervoer. Dit onderwerp wordt gezamenlijk met de Regio Stedendriehoek opgepakt.

Wat betreft de rijksweg A1 zijn er nog enkele knelpunten (Apeldoorn-Voorthuizen). We willen dat het rijk deze knelpunten oplost. Toch vraagt dit nog een lange adem. Samen met andere regio's, zoals Foodvalley en Amersfoort, zijn we hiermee aan de slag.

Het goederenvervoer per spoor via Deventer vormt op meerdere punten een knelpunt (milieutechnisch, beperking woningbouw, druk op personenvervoer). Wij willen dat hier zo snel mogelijk een oplossing voor wordt gevonden in de vorm van een nieuwe spoorverbinding door de Achterhoek.

Het verplaatsen van het goederenvervoer zorgt voor ruimte voor personenvervoer. Waaronder de Berlijntrein. Een belangrijke verbinding voor Deventer en de regio. Zowel internationaal als nationaal. Deze lijn willen we daarom behouden en versterken (versnellen). Daarnaast willen we een verdubbeling van het spoor Deventer-Olst en zo mogelijk station Bathmen.

Alle opgaven vraagt intensief contact en overleg met andere regio's, een strategisch lobbyplan en langjarige inzet.

3. Ruimtelijke Ordening

De ruimte in Nederland is volop in ontwikkeling en zal de komende jaren nog veel meer veranderen. Het rijk neemt daar, samen met de provincies, een stevige rol in. Belangrijke keuzes van gemeenten worden steeds meer afhankelijk van voorwaarden van medeoverheden. Te denken valt aan Water en Bodem sturend, de ruimtelijke puzzel of, misschien wel de grootste verandering, het landelijk gebied. Wanneer we niet vooraan mee doen overkomen deze veranderingen ons. Als we wel meedoen, zien we tijdig wat er op ons afkomt en kunnen daarop acteren, of zelfs beïnvloeden. Het helpt ons ook om snel te anticiperen op nieuwe pilots of projecten waar we van kunnen profiteren. In de afgelopen periode is daar bovendien bij gekomen dat het Rijk de Regio Stedendriehoek heeft aangewezen als één van de Verstedelijkingsgebieden (zie ook Rijksdeal).

4. Energietransitie (Fossielvrij en betaalbaar wonen)

Op het gebied van energietransitie zijn de belangen voor Deventer, net als voor andere gemeenten, groot. Innovaties en schaarste spelen veelal een rol. Met zulke omstandigheden is er altijd sprake van concurrentie, om de eerste te zijn of om budget te krijgen. Ook Deventer (en de regio) heeft er belang bij om één van de eersten te zijn bij de versterking van de energie-infrastructuur (vooral aanpak netcongestie), om een aftakking van de waterstof-backbone te krijgen en om nieuwe sturingsmodellen toe te mogen passen (warmtebedrijf) waarvoor wetgeving aangepast moet worden.

Sociaal Domein

De vier genoemde thema's vallen in het fysiek domein. Dit heeft er mee te maken dat hier veelal grote (eenmalige) investeringen plaatsvinden of dat we afhankelijk zijn van anderen in de realisatie van onze doelen. Het sociaal domein is grotendeels geregeld via landelijke wetgeving. Aanpassing

daarvan is ingewikkeld en raakt altijd alle gemeenten van Nederland. Daarom gebeurt veel via G40 en VNG en staan er op dit moment geen thema's vanuit het sociaal domein op de prioriteitenlijst. Wanneer Deventer aanloopt tegen bepaalde wetgeving in de praktijk, kan er altijd bekeken worden of een lobby zinvol is. Op dit moment onderzoeken we bijvoorbeeld de lobbymogelijkheden voor de financiering van Onderwijshuisvesting en IZA/GALA (waaronder de verschuiving van de zorgverzekeringswet naar gemeenten). Daarbij bekijken we of dit via de VNG opgepakt wordt of dat we zelf stappen daarin moeten zetten.

Rijksdeal met het rijk

Naast de vier lobbydossiers stellen we voor om te werken aan een 'Rijksdeal Regio Stedendriehoek'. In deze rijksdeal willen we met het Rijk afspraken maken over alle complexe vraagstukken die op ons af komen en waar het Rijk veelal een rol in speelt. Vergelijkbaar met de NOVEX-gebieden. Deze afspraken gaan verder en zijn breder dan de afspraken die we al met het Rijk maken via de Woondeal, de regionale puzzel of de Regio Deal. We willen rechtstreekse afspraken maken met het Rijk, zodat ook partnerorganisatie (zoals Rijkswaterstaat, ProRail, NS) zich verantwoordelijk voelen voor uitvoering van plannen. In de Rijksdeal komen naast de al gemaakt afspraken over wonen of werken, ook afspraken over bijvoorbeeld de derde brug, de by-pass in de IJssel, het vierde perron en alle andere thema's die we hiervoor al hebben benoemd. Hierin trekken we gezamenlijk op met Apeldoorn. Met het noemen van de Regio Stedendriehoek door het Rijk als verstedelijkingsgebied is hiervoor al een belangrijke stap gezet.

Kortdurende lobbydossiers (2) (half- tot twee jaar)

Naast de vier grote lobbydossiers zijn er ook thema's die van belang voor Deventer zijn, maar een relatief eenvoudige lobby vragen en waarvan het begin- en eindpunt van de lobby (redelijk) helder is. Deze thema's vallen niet vooraf altijd te bepalen. Veelal gaat het om specifieke subsidietrajecten (bijv. de versnellingsgelden of de Regio Deal), om beleidsdocumenten van andere overheden (bijv. Omgevingsvisie Overijssel) of lopende wetgevingstrajecten (bijv. herziening Cultuurbestel). De lijst van onderwerpen fluctueert door het jaar heen. Per geval bekijken we of we inzet willen plegen en zo ja welke lobbystrategie we hanteren. Wel weten we een aantal thema's waarbinnen regelmatig kortdurende lobby nodig is: Ruimtelijke (subsidie) trajecten (provincie/rijk), Cultuur, Sociaal domein en De Kien.

Overige lobbythema's (3 & 4)

Een heel aantal thema's is voor Deventer van belang, maar vragen geen directe inzet. Dat kan zijn omdat het vanuit het programma geen prioriteit heeft, andere partijen met meer belang er al op acteren, er geen capaciteit voor beschikbaar is. Deze thema's willen we echter wel op het netvlies hebben, zodat we wel snel kunnen acteren als er een actuele vraag is. Bijvoorbeeld wanneer we gevraagd worden om een motie voor de ALV VNG te steunen of wanneer we gevraagd worden medeondertekenaar van een brief aan de minister te zijn. Aan deze lijst worden in de loop van het jaar thema's toegevoegd, met kort een beschrijving en doel.

Daarnaast zijn er nog thema's waar het lobbydoel nog niet concreet is, maar waarvan wordt aangegeven dat er mogelijk wel een lobbydoel inzet. Deze thema's vragen dan een verdiepend gesprek.

Overzicht lobbydossiers en stand van zaken

Prg.	Lobbydossier	Stavaza	Succes?
Prioritair en langjarige inzet (Uitgebreid lobbyfiche)			
alle	Langjarige afspraken met Rijk (rijksdeal)	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■
10a	Versterken waterbereikbaarheid: <i>Haven en sluis</i>	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■
	<i>Doorvaarbaarheid IJssel</i>	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■
	Versterken weg- en spoorbereikbaarheid:		
5	<i>Verbetering A1 (weg)</i>	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■
5 +4a	<i>Goederenvervoer</i>	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■
5	<i>Behoud en versterking Berlijntrein</i>	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■
5	<i>Verdubbeling spoor Deventer-Zwolle / station Bathmen</i>	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■
5+	Ruimtelijke Ordening	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■
4b	Energietransitie	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■
Prioritair en kortdurende inzet (basis lobbyfiche)			
5	Ruimtelijke (subsidie) trajecten (rijk, provincie) Woondeal Overijssel Omgevingsvisie Overijssel	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■
10b	Cultuur		
7-9	Sociaal domein		
5+	De Kien (Stadscampus)		
Niet prioritair, kortdurend inzet (geen lobbyfiche)			
9	Landelijk inkoopmodel Jeugdzorg	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■
Niet prioritair, langjarige inzet (geen lobbyfiche)			
4a	Lelystad Airport	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■
Geen duidelijke lobbyinzet aanwezig (als aandachtspunt op groslijst)			
7	Armoede	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■
10a	Smart city binnenstad	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■
5+7	Arbeidsmarkt versterken en verjongen	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■
4a	Circulariteit	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■
Succesvol afgeronde lobbytrajecten			
5	Versnellingsgelden	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■

■ ■ ■ ■ ■ = alleen lobbythema bekend

■ ■ ■ ■ ■ = lobbyambitie duidelijk

■ ■ ■ ■ ■ = lobbydoel(en) vastgesteld

■ ■ ■ ■ ■ = Lobbyplan (wordt) opgesteld

■ ■ ■ ■ ■ = Incidentele lobby

■ ■ ■ ■ ■ = Continue lobby op basis van lobbyplan

■ ■ ■ ■ ■ = Nog niet gestart

■ ■ ■ ■ ■ = Gestart, nog geen resultaat

■ ■ ■ ■ ■ = Volop in beweging, eerste resultaten

■ ■ ■ ■ ■ = In afronding

■ ■ ■ ■ ■ = Succesvol afgerond

Samenvatting lobbydossier

Prg.	Lobbydossier		Stavaza	Succes?
Prioritair en langjarige inzet (Uitgebreid lobbyfiche)				
5+10a	Langjarige afspraken met het rijk	We willen samen met de Regio Stedendriehoek interdepartementale, langjarige afspraken met het rijk maken over de ontwikkeling van de steden en regio op langere termijn. Vergelijkbaar met de NOVEX-gebieden. Hierin kunnen de overige lobbydossiers ook een plek krijgen. Dit ter uitvoering van de motie 'Koerhuis'. Het opnemen van de Regio Stedendriehoek als één van de nieuwe verstedelijkingsgebieden in de Contourennotitie Nota Ruimte is een belangrijke stap in onze lobby. 		
10a	Versterken waterbereikbaarheid	We willen de (water)logistieke kracht van Deventer versterken. Als onderdeel van het Europese TenT-netwerk willen we daarom de haven en sluis verbeteren en daarnaast de bevaarbaarheid van de IJssel garanderen. 		
	Versterken weg- en spoorbereikbaarheid:			
5	<i>Verbetering A1 (weg)</i>	De rijksweg A1 vraagt bevat nog enkele knelpunten (Apeldoorn-Voorthuizen). We willen dat het rijk deze knelpunten oplost. Dit in combinatie met intensivering van het OV naar Amersfoort, Utrecht en Amsterdam (TBOV). 		
5 (+4a)	<i>Goederenvervoer</i>	Het goederenvervoer per spoor via Deventer vormt op meerdere punten een knelpunt (milieutechnisch, beperking woningbouw, druk op personenvervoer). Wij willen dat hier een einde komt. 		
5	<i>Behoud en versterking Berlijntrein</i>	De Berlijntrein is voor Deventer en de regio een belangrijke verbinding. Zowel internationaal als nationaal. Deze lijn willen we daarom behouden en versterken (versnellen). Eén van de onderdelen daarvoor is een vierde perron station Deventer. Een andere route via Zwolle is ongewenst. 		
5	<i>Verdubbeling spoor Deventer-Zwolle (versterking A50-corridor), station Bathmen</i>	Versterking van andere spoorverbindingen van en naar Deventer zijn eveneens belangrijk. Het grootste deel van de spoorlijn Zwolle – Deventer heeft een dubbelspoor. Alleen tussen Olst en Deventer is nog sprake van enkelspoor. Hierdoor is de capaciteit van dit traject		

		<p>beperkt. Verdubbeling van het spoor is daarom gewenst. Een station in Bathmen versterkt de bereikbaarheid van Deventer verder.</p> 		
5+				
	Ruimtelijke Ordening	<p>De ruimte in Nederland is volop in ontwikkeling en zal de komende jaren nog veel meer veranderen. Het rijk neemt daar, samen met de provincies, een stevige rol in. Belangrijke keuzes van gemeenten worden steeds meer afhankelijk van voorwaarden van medeoverheden. Wanneer we niet vooraan mee doen overkomen deze veranderingen ons. Als we wel meedoen, zien we tijdig wat er op ons afkomt en kunnen daarop acteren, of zelfs beïnvloeden. Het helpt ons ook om snel te anticiperen op nieuwe pilots of projecten waar we van kunnen profiteren. In de afgelopen periode is daar bovendien bij gekomen dat het Rijk de Regio Stedendriehoek heeft aangewezen als één van de Verstedelijkingsgebieden. Al deze opgaven kan Deventer niet alleen oppakken. Vanwege de omvang, maar ook omdat de opgaven de gemeentegrens overstijgen.</p> 		
4b	Energietransitie	<p>We willen als Deventer (en de regio) één van de eersten te zijn bij de versterking van de energie-infrastructuur, zodat de ontwikkeling van de gemeente niet stil komt te liggen. Daarnaast onderzoeken we met de regio (en heel Oost-Nederland) de mogelijkheid om een aftakking van de waterstof-backbone te krijgen, zodat we als regio we daarin toekomstbestendig zijn. We willen nieuwe sturingsmodellen toe mogen passen (warmtebedrijf), waarvoor wetgeving aangepast moet worden.</p> 		
Prioritair en kortdurende inzet (basis lobbyfiche)				
5	Ruimtelijke (subsidie) trajecten (rijk, provincie)			
	<i>Woondeal Overijssel</i>	<p>De provincies zijn door het rijk gevraagd te komen met een aanbod voor het realiseren van grote aantallen woningen. Wij willen dat in de woondeal (inmiddels gesloten) en de afspraken en uitwerkingen die nog volgen, de belangen van Deventer goed zijn opgenomen.</p> 		

	<i>Omgevingsvisie Overijssel (+ Ruimtelijk Regioverhaal Gelderland)</i>	De provincie Overijssel is bezig met het opstellen van een nieuwe Omgevingsvisie. Hiervoor is in 2022 het 'Fundament voor de nieuwe Omgevingsvisie' vastgesteld. In 2024 zal de nieuwe Omgevingsvisie worden vastgesteld. Dit vormt mede de input voor het ruimtelijke voorstel van de provincie aan het Rijk. De Omgevingsvisie heeft gevolgen voor de kansen en bedreiging voor de ruimtelijke ontwikkeling van Deventer. We willen in dit traject zorgen dat de belangen van Deventer goed worden meegenomen. We zijn momenteel goed betrokken bij dit traject. Ditzelfde geldt voor het traject dat Gelderland loopt om te komen tot een voorstel richting het Rijk. 		
10b	Cultuur	De komende jaren komt er veel op de cultuursector af. Naast investeringen in Deventer binnen de cultuursector, wordt ook gewerkt aan het versterken van de Stedelijke Cultuurregio Stedendriehoek (o.a. opgenomen in de Regio Deal aanvraag) en het Rijk komt in 2029 met de vernieuwing van het cultuurbestel. Allerlei elementen waarvan we verwachten dat er lobby nodig is.  		
7-9	Sociaal domein	Het sociaal domein is grotendeels geregeld via landelijke wetgeving. Aanpassing daarvan is ingewikkeld en raakt altijd alle gemeenten van Nederland. Daarom gebeurt veel via G40 en VNG en staan er op dit moment geen thema's vanuit het sociaal domein op de prioriteitenlijst. Op dit moment onderzoeken we de lobbymogelijkheden voor de financiering van Onderwijshuisvesting en IZA/GALA (waaronder de verschuiving van de zorgverzekeringswet naar gemeenten). Daarbij bekijken we of dit via de VNG opgepakt wordt of dat we zelf stappen daarin moeten zetten. 		
5	De Kien (Stadscampus)	Met De Kien zetten we in op woningbouw, innovatie en economische ontwikkeling en op versterking van de leefomgeving. We willen financiële en inhoudelijke ondersteuning en onderzoeken of deze ontwikkeling ten dienste kan staan voor de regio. Op dit moment zijn er nog geen concrete lobbydoelstellingen.  		
Niet prioritair, kortdurend inzet (geen lobbyfiche)				
9	Landelijk inkoopmodel Jeugdzorg	Deventer steunt het realiseren van een landelijk inkoopmodel Jeugdzorg, zodat de administratieve last en kosten voor zorgaanbieders en gemeenten vermindert. We lobbyen hier niet actief voor, maar steunen ieder initiatief daartoe.		

				
Niet prioritair, langjarige inzet (geen lobbyfiche)				
4a	Lelystad Airport	De ontwikkelingen rondom Lelystad Airport spelen al jaren. De opening van het vliegveld is diverse malen uitgesteld. Voor Deventer is van belang dat de vliegtuigen niet lager dan noodzakelijk overvliegen en de effecten van een wachtruimte voor vliegtuigen boven Lochem beperkt zijn. Deventer werkt hierin samen met een groot aantal gemeenten in Overijssel, onder leiding van de provincie Overijssel. Voor Deventer zijn de belangen beperkt. 		
Geen duidelijke lobbyinzet aanwezig (als aandachtspunt op groslijst)				
7	Armoede	Deventer kenmerkt zich als sociale stad, met tegelijkertijd een aantal grote sociale vraagstukken. Met name wanneer het gaat om wijkaanpak en armoede (in combinatie met de woningbouwopgave en de energietransitie). Dit geeft kansen om op landelijk niveau in beeld te komen en daarmee ondersteuning van het rijk te krijgen voor deze opgaven.		
10a	Smart city binnenstad	We blijven inzetten op versterking van smart city. Op dit moment is er nog geen concreet lobbydoel en is de lobby niet prioritair.		
7+10a	Arbeidsmarkt versterken en verjongen	Als onderdeel van de human capital agenda en de verdere groei van de stad zetten we in op de versterking en verjonging van de arbeidsmarkt. Het is een landelijke opgave. Op dit moment is er geen duidelijke lobbyvraag.		
Succesvol afgeronde lobbytrajecten				
	Versnellingsgelden	Naast gelden voor woningbouw, stelt het rijk ook gelden beschikbaar voor de realisatie van infrastructuur om de woningbouw te kunnen versnellen. De budgetten zijn in 2022 beschikbaar gesteld. In 2023 zijn de voorwaarden vastgesteld, eind 2023 volgt de formele besluitvorming. Deventer heeft € 30 miljoen toegezegd gekregen. We hebben invloed uit kunnen oefenen op de voorwaarden waaronder de gelden beschikbaar worden gesteld. We hebben inmiddels onze formele aanvraag gedaan. Daarmee is deze lobby succesvol afgesloten. 		

BIJLAGE 2 – Lobbykwadrant

